

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

(بازنگری شده)

مقطع دکترای

جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری

گروه علوم انسانی و اجتماعی

مصوبه هشتصد و سی و دومین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۹۲/۳/۱۲

برنامه درسی بازنگری شده مقطع دکترای رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری

کمیته تخصصی: علوم جغرافیایی

گروه: علوم انسانی و اجتماعی

گرایش:

رشته: جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری

کد رشته:

مقطع: دکترا

شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی، در هشتصد و سی و دومین جلسه مورخ ۹۲/۳/۱۲، برنامه درسی بازنگری شده مقطع دکترای رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱: برنامه درسی بازنگری شده مقطع دکترای رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم‌الاجراء است:

الف) دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می‌شوند.

ب) مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر اساس قوانین تأسیس می‌شوند و تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی هستند.

ماده ۲: این برنامه از تاریخ ۹۲/۳/۱۲ جایگزین برنامه درسی مقطع دکترای رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری مصوب سیصد و پنجاه و پنجمین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی مورخ ۷۷/۱/۳۰ شد و برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند، لازم‌الاجراء است.

ماده ۳: برنامه درسی بازنگری شده مقطع دکترای رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری در سه فصل: مشخصات کلی، جداول دروس و سرفصل دروس برای اجراء به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی ابلاغ می‌شود
رأی صادره هشتصد و سی و دومین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی مورخ ۹۲/۳/۱۲ درخصوص برنامه درسی بازنگری شده مقطع دکترای رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری:

۱. برنامه درسی بازنگری شده مقطع دکترای رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری که از طرف گروه علوم انسانی و اجتماعی پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
۲. این برنامه از تاریخ تصویب به مدت پنج سال قابل اجراء است و پس از آن نیازمند بازنگری است.

حسین نادری منش

نایب رئیس شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

سعید قدیمی

دبیر شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

مقدمه

بر اثر تحولات عظیم دو قرن اخیر در نظام اجتماعی- اقتصادی و سیاسی جهان، شهر به صورت نمادی از نیروهای اجتماعی سازنده و درعین حال فلج کننده در آمده است. شهرها در اعتلای کرامت انسانها و شکوفایی استعدادها و ارزشها نقش موثری دارند ولی در مقابل در صورتیکه مقتضیات جغرافیایی و محیطی آنها در نظر گرفته نشده و مدیریت نشوند کانون بروز ناهنجاریها، تنشها و معارضات اجتماعی، اقتصادی و سیاسی و زیست محیطی هر نظام خواهند گردید. زیرا شهر نمی تواند به عنوان یک پدیده مستقل و خود گردان به حیات خود ادامه دهد. از این رو تحلیل جغرافیایی و اکولوژیک از شهرها در واقع تبیین مکانی و فضای اجتماعی کشورها خواهد بود.

باتوجه به موارد فوق در تهیه برنامه دوره دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری سعی شده است در تحلیل مباحث جغرافیای شهری، نظریه ها، راهبردها و سیاست های توسعه شهری با رویکرد توسعه پایدار شهری محور اصلی برنامه قرار گیرد تا بتوان به تحلیل منطقی از مسائل شهری دست یافت. در دهه های گذشته دو قطبی شدن شهرهای ایران، افزایش بافتهای فرسوده شهری، برنامه ریزی شهرهای جدید، برنامه های تهیه و توسعه مسکن، تبدیل روستاها به شهر، ایجاد شهرک های صنعتی و مسکونی، روستاگریزی و حاشیه نشینی در شهرها، عدم تعادل در نظام شهری، تعمیق شکاف بین شهرها و روستاها، مخاطرات و ظهور مسائل زیست محیطی، لزوم تاکید بر جغرافیای شهری و استفاده از آن در برنامه ریزی و مدیریت شهری را در چارچوب تهیه و ارزیابی طرح های شهری، روشن می سازد. امری که هم اکنون مورد نیاز وزارت راه و شهر سازی، وزارت کشور، شهرداریها، مهندسين مشاور و... است. بر اساس واقعیت های موجود مربوط به اثر گذاری متقابل پدیده های جغرافیای شهری و برنامه ریزی در سطوح محلی و ارتباط آن با تحولات منطقه ای و جهان، روز به روز بر اهمیت و جذابیت رشته جغرافیا و برنامه ریزی شهری به عنوان یکی از تخصص های اصلی و مهم علوم جغرافیایی، هم در جهان و هم در ایران افزود می شود.

بخشی از این اهمیت فزاینده مدیون ویژگی بومیایی و دگرگون شونده پدیده هایی است که موضوع دانش جغرافیای شهری و برنامه ریزی شهری قرار می گیرند. این واقعیت، ضرورت مطالعه علمی و دقیق ماهیت پدیده های شهری را در سطح جهانی، منطقه ای، ملی و محلی، کیفیت شکل گیری آنها، عوامل پیدایش و بازتاب کارکرد پدیده ها را اجتناب ناپذیر می نماید و میدان عمل گسترده ای را فراروی جغرافیای شهری قرار می دهد.

موقعیت ایران با حدود بیش از ۷۰٪ جمعیت شهر نشین در نظام جهانی و منطقه ای و کنش و روابط متقابل آن، دائما مسائلی جدیدی را می آفریند که مجموع آن زمینه بسیار خوبی را برای مطالعات جغرافیای شهری و برنامه ریزی شهری فراهم می آورد. متقابلاً این مطالعات می تواند نه تنها به گسترش حوزه معرفتی رشته جغرافیای شهری و برنامه ریزی شهری کمک نماید. بلکه داده های کاربردی آن می تواند به شناخت بهتر دولتمردان کشور در اتخاذ سیاست ها و خط مشی هایی بینجامد که حداکثر بازدهی را در جهت تامین منافع ملی کشور داشته باشند. تحقق این امر در گرو برخوردار بودن کشورها از نیروهای متخصص دانشگاهی و علمی است که تامین آن مستلزم بازنگری و توسعه دوره دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری است. لذا بر اجرای برنامه مذکور در گروه جغرافیای شهری و دانشکده های جغرافیا تاکید می شود.

هدف ها:

۱. تربیت مدرسان و نیروی انسانی متعهد و متخصص در قلمرو جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری برای رفع نیاز علمی و آموزشی دانشگاه‌ها و مراکز علمی
 ۲. توسعه مرزهای دانش جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری در کشور از طریق تربیت محققان مورد نیاز موسسات پژوهشی و علمی.
 ۳. انجام تحقیقات کاربردی جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری در جهت رفع نیازهای کشور.
 ۴. تربیت کادرهای تخصصی مورد نیاز دستگاه‌های اجرایی مسئول امور آمایش و برنامه‌ریزی شهری.
- هدف نهایی تربیت افراد کار آزموده جهت ساماندهی فضاهای شهری ایران و حل مشکلات اجتماعی-اقتصادی و محیطی شهرها است.

نقش و توانایی دانش آموختگان:

دانش آموختگان دوره دکتری جغرافیا و برنامه شهری می‌توانند در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی کشور به انجام آموزش مشغول شوند و ضمن تدریس درس‌های تخصصی مقاطع تحصیلی مختلف این رشته، راهنمایی و هدایت پایان نامه‌های دانشجویان تحصیلات تکمیلی را بر عهده بگیرند. آنها همچنین می‌توانند عنوان پژوهشگر در پژوهشگاه‌ها، پژوهشکده‌ها و دیگر مراکز پژوهشی کشور و شرکتهای تخصصی مشاور در امور شهری به کار گرفته شوند. علاوه بر این سازمان‌های مختلف نظیر وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، راه و شهر سازی، کشور و... نیز می‌توانند از خدمات علمی و اجرایی جغرافیدانان برنامه ریز شهری در حوزه‌های مختلف برنامه‌ریزی شهری و منطقه ای بهره‌مند گردند.

برنامه درسی دوره:

برنامه درسی دوره دکترا جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری به شرح ذیل زیر است:

الف) درس‌های جبرانی (۶ واحد) از میان درس‌های دوره کارشناسی جغرافیا و برنامه ریزی شهری

ب) درس‌های پایه (۸ واحد)

ج) درس‌های تخصصی (۶ واحد)

د) درس‌های اختیاری (۴ واحد) از میان ۱۴ واحد پیشنهادی

و) رساله (۱۸ واحد)

طول دوره و نحوه اجرا

طول دوره و نحوه اجرای آن تابع مقررات آیین نامه تحصیلات تکمیلی مربوط به دوره‌های دکتری می باشد.

امتحان جامع

دانشجویانی که مرحله آموزشی را با موفقیت به اتمام رسانده باشند، لازم است در امتحان جامع شرکت کنند که به صورت کتبی و شفاهی در پایان مرحله آموزشی برگزار می‌شود. این امتحانات زیر نظر کمیته تحصیلات تکمیلی واحد اجرا کننده برنامه و طبق آیین نامه مصوب دوره دکتری شورای عالی برنامه‌ریزی برگزار خواهد شد. میانگین کل نمرات امتحانات جامع نباید کمتر از ۱۶ از ۲۰ باشد. دانشجویانی که میانگین کل نمرات امتحان جامع آنها کمتر از ۱۶ باشد تنها یکبار دیگر در همان ترم می‌توانند در این امتحان شرکت نمایند.

رساله

موضوع رساله باید به طور کلی در قلمرو جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری کشور یا اولویت مسائل ویژه انتخاب شود. مراحل انجام رساله و نحوه دفاع و نمره آن تابع ضوابط عمومی آیین نامه دوره دکتری می باشد.

انتخاب استاد راهنما

استاد راهنما به تقاضای دانشجو و موافقت کتبی استاد (راهنما)، پس از تصویب در کمیته تحصیلات تکمیلی واحد اجرا کننده برنامه، حداکثر تا پایان مرحله آموزشی دوره دکتری، تعیین خواهد شد. به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی می‌توان حداکثر دو نفر را به عنوان استادان مشاور تعیین نمود. استادان مشاور از بین اعضای هیات علمی دارای ضوابط مندرج در آیین نامه مصوب دوره دکتری شورای عالی برنامه‌ریزی و یا از صاحب نظران و پژوهشگران برجسته دارای مدرک دکتری انتخاب خواهند شد.

شرط ورود به دوره:

داوطلبان این رشته باید دارای مدرک کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های مختلف علوم جغرافیایی و مرتبط و یا دانشجوی مرحله پایان نامه کارشناس ارشد این رشته‌ها باشند. برای ورود به دوره دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری داوطلبان باید حائز شرایط زیر باشند:

۱. داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی

۲. داشتن مدارک کارشناسی ارشد یا بالاتر در یکی از رشته‌های مختلف علوم جغرافیایی و یا رشته‌های شهرسازی، معماری، طراحی شهری، محیط زیست، برنامه‌ریزی اجتماعی، اقتصاد شهری، و مدیریت امور شهری و عمران.

تبصره:

گذراندن درس‌های جبرانی از درس‌های دوره کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، برای همه رشته‌ها به غیر از افرادی که مدرک کارشناسی ارشد جغرافیای شهری و برنامه‌ریزی شهری دارند، الزامی است.

دانشجویان خارجی:

تحصیل دانشجویان خارجی در چهار چوب ضوابط وزارت علوم تحقیقات و فناوری و پذیرش از سوی گروه جغرافیای مجری دوره بلا مانع است.

فصل دوم

جدول‌های درس‌ها

برنامه درسی دوره دکترای جغرافیا و برنامه ریزی شهری به شرح ذیل می باشد:

الف: درس‌های جبرانی؛

شامل ۶ واحد می باشد که با نظر گروه ذی ربط و باتوجه به سابقه تحصیلی دانشجویان از رشته‌های غیرمرتبط تعیین می شود.

ب: درس‌های پایه شامل ۴ درس در مجموع به میزان ۸ واحد (۷ واحد نظری و ۱ واحد عملی به شرح ذیل می باشد):

جدول شماره ۱. درس‌های پایه دوره دکترای جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری

ردیف	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت جمع	واحد عملی نظری	واحد	پیش‌تاز	درس
۱	روش‌شناسی علمی در جغرافیای شهری	۲	۴۸	۱	۱	-	
۲	نظریه‌های توسعه شهری و منطقه‌ای پیشرفته	۲	۳۲	۲	-	-	
۳	سیر تحول سیاست‌های توسعه شهری در ایران	۲	۳۲	۲	-	-	
۴	بنیادهای نظری شهر اسلامی	۲	۳۲	۲	-	-	
۵	جمع (درس‌های پایه)	۸	۱۴۴	۷	۱	-	

ج: درس‌های تخصصی شامل ۳ درس در مجموع ۶ واحد (نظری) به شرح ذیل است.

جدول شماره ۳. درس‌های تخصصی دوره دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری

ردیف	نام درس	تعداد واحد	واحد		تعداد ساعت جمع	درس پیشتاز
			نظری	عملی		
۱	ساختارها و کارکردهای محیط شهری	۲	۲	-	۳۲	-
۲	سازمان یابی فضایی شهری	۲	۲	-	۳۲	-
۳	مدیریت یکپارچه فضایی شهری	۲	۲	-	۳۲	-
	جمع (درس‌های تخصصی)	۶	۶	-	۹۶	-

د: درس‌های اختیاری شامل ۷ درس هر یک به میزان ۲ واحد به شرح ذیل است که دانشجویان از میان آنها فقط دو درس معادل ۴ واحد (۶۴ ساعت نظری) را انتخاب می‌نمایند.

جدول شماره ۲. درس‌های اختیاری دوره دکترای جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری

ردیف	نام درس	تعداد واحد	واحد		تعداد ساعت جمع	درس پیش‌تاز
			نظری	عملی		
۱	برنامه ریزی گردشگری شهری	۲	۲	-	۳۲	-
۲	آسیب شناسی فضایی مسائل شهری ایران	۲	۲	-	۳۲	-
۳	مدیریت مخاطرات محیطی شهر	۲	۲	-	۳۲	-
۴	سیاست‌های زمین و مسکن شهری با تاکید بر ایران	۲	۲	-	۳۲	-
۵	قرایندهای طبیعی در برنامه‌ریزی شهری	۲	۲	-	۳۲	-
۶	محیط زیست شهری	۲	۲	-	۳۲	-
۷	سیاست و شهر	۲	۲	-	۳۲	-

فصل سوم

سرفصل درس‌ها

عنوان درس:	تعداد واحد ۲	نوع واحد: نظری، عملی	دروس پیش نیاز: _____
روش شناسی علمی در جغرافیای شهری Scientific methodology in urban geography	تعداد ساعت ۴۸	آموزش تکمیلی عملی ☒ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☒	

هدف آموزشی: آشنایی دانشجویان با اصول و روش‌ها و مهارت‌های تحقیقات علمی و جغرافیایی با هدف تهیه یک طرح تحقیق به منظور نگارش رساله و نگارش مقاله و انجام پروژه‌های تحقیقاتی

هدف رفتاری: این درس دانشجویان را برای انجام تحقیقات و پژوهش‌های خرد و کلان چه در سطوح دانشگاهی و چه در سطوح سازمانی و اداری آشنا می‌کند تا با دانستن روش‌های تحقیق در جغرافیا به ویژه برنامه ریزی شهری، اصول و مبنای انجام یک تحقیق علمی را درک کرده و آمادگی لازم برای ورود به عرصه پژوهش‌های کلان در شهرها را در دانشجویان به وجود می‌آورد.

سر فصل‌ها:

الف) گستره نظری: پارادایم‌ها، استراتژی‌ها و رویکردهای پژوهشی

۱- پارادایم‌های پژوهشی: اصول و ویژگی‌ها

اثبات گرایی

تفسیر گرایی

انتقادی

پست مدرن

پراگماتیستی

رنالیسم انتقادی

جمع بندی

ابعاد کلی پارادایم‌ها:

هستی شناسی

معرفت شناسی (شناخت شناسی)

روش شناسی (متدولوژی)

استراتژی‌ها:

استقرایی

قیاسی

پس کاوی

تفهیمی

جمع بندی در راستای تناسب و کاربردهای آنها در تحقیقات جغرافیای شهری

رویکردها: ماهیت، اصول و کاربردهای آنها در پژوهش‌های جغرافیای شهری

اکتشافی

توصیفی

تحلیلی / تبیینی

ب) دیدگاه‌های نظری در پژوهش‌های جغرافیایی: اصول، ویژگی‌ها، کارایی‌ها و کاستی‌ها

۱- دیدگاه اکولوژی

۲- دیدگاه ناحیه ای

۳- دیدگاه فضایی

۴- دیدگاه رفتاری

۵- دیدگاه ترکیبی: ضروری، ماهیت و ویژگی‌ها

ج) گسترده عملی (روش و تکنیک‌ها)

۱- ماهیت و ویژگی‌های پژوهش علمی

۲- پژوهش علمی و کاربرد آن در تحقیقات شهری

۳- فرایند پژوهشی علمی:

طراحی طرح تحقیق

جمع آوری داده‌ها و اطلاعات

پردازش داده‌ها

تجزیه و تحلیل و نتیجه گیری

تدوین گزارش تحقیق

۴-انواع تحقیق:

تحقیقات کمی (ماهیت، اصول، مبنای نظری، مفاهیم کلیدی، تکنیک‌ها)
تحقیقات کیفی (ماهیت، اصول، مبنای نظری، کاربردها و تکنیک‌ها کاربردی)
تحقیقات ترکیبی (ضرورت‌ها، پیوندها، دیدگاه‌ها و کاربردها)

۵-روشهای رایج در تحقیقات در جغرافیای انسانی (اصول و ویژگی‌ها و زمینه‌های کاربردی

تحقیق توصیفی

تحقیق همبستگی

تحقیق علی با پس کاوی

تحقیق تکوینی

تحقیق موردی

تحقیق مقایسه ای

۶-مراحل اصل تدوین طرح تحقیق:

انتخاب موضوع

تبدیل موضوع به مسئله و دلایل نظری و کاربردی مسئله

مرور ادبیات

تدوین چارچوب تحلیلی

تدوین فرضیه

روش انجام تحقیق:

تعیین نوع تحقیق

سطوح تحلیل در تحقیقات شهری: محله، شهر، مناطق شهری، نظام ملی و نظام جهانی شهری تعریف مفاهیم، تعیین

متغیرها و شاخص‌ها و تعریف عملیاتی آنها

تعریف جامعه آماری و جامعه نمونه

روش‌های نمونه گیری موضوعی و مکانی

روش‌های کسب داده‌های میدانی: مشاهده، پرسشنامه، مصاحبه و مستند سازی و مصور سازی

روش تجزیه و تحلیل (استخراج داده‌ها از اسناد مطالعات میدانی، پردازش داده‌ها، تجزیه و تحلیل یافته‌ها با استفاده از

آماره‌های توصیفی و استنباطی و بهره گیری از (RS, GIS)

نتیجه گیری از پژوهش

۷- دانشجوی موظف است در یکی از موضوع‌های مورد علاقه در حوزه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، طرح پیشنهادی بصورت فنی و دقیق تدوین و ارائه نماید. علاوه بر این، حداقل یک رساله دکتری را از منظر روش شناسی و تکنیک‌های تحقیق بررسی و نقد نماید.

منابع اصلی:

- ۱) اندرانویج. گ و ریپوسا. گ (۱۳۸۰). روش‌های پژوهش شهری، ترجمه سید محمد نجات حسینی، انتشارات سازمان شهرداری‌های کشور، چاپ اول.
- ۲) بی‌ارل (۱۳۸۴)، روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی، جلد اول و دوم، ترجمه رضا فاضل، انتشارات سمت، چاپ اول.
- ۳) بهفروز، فاطمه (۱۳۸۴)، فلسفه و روش شناسی تحقیق علمی در جغرافیا، موسسه انتشارات چاپ دانشگاه تهران، چاپ دوم.
- ۴) حافظ نیا، محمد رضا (۱۳۸۵)، مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، انتشارات سمت، چاپ اول.
- ۵) زرزیبیر (۱۳۷۱)، روش تحقیق در جغرافیا، ترجمه حسن مطیعی لنگرودی، انتشارات قدس، چاپ اول.
- ۶) رفیع پور، فرامرز (۱۳۶۰)، روش در علوم اجتماعی - رویکردی رئالیستی، ترجمه عماد افروغ، انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، چاپ دوم.
- ۷) شکویی، حسین (۱۳۶۴)، جغرافیای کاربردی و مکتب‌های جغرافیایی، انتشارات موسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی، چاپ اول.
- ۸) فرید یدا... (۱۳۷۱)، کاربرد جغرافیا در روش تحقیق شهر و روستا، انتشارات دانشگاه تبریز، چاپ اول.
- ۹) کیوی، ریمون و لوک کامینهود (۱۳۷۰)، روش تحقیق در علوم اجتماعی، ترجمه عبدالحسین نیک گهر، انتشارات فرهنگ معاصر، چاپ دوم.
- ۱۰) گال، مردیت و بورگ، والتر و گان، جویس (۱۳۹۰)، روش‌های تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روان شناسی: جلد اول، ترجمه احمد رضا نظر و همکاران، انتشارات سمت، چاپ ششم.
- ۱۱) گروت لیندا و وانگ دیوید (۱۳۸۴)، روش‌های تحقیق در معماری، ترجمه علیرضا عینی فر، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ اول.
- ۱۲) لونسیری، جام و فرانک الدریج (۱۳۷۱)، روش تحقیق کیفی، ترجمه علی پارسائیان و محمد اعرابی، انتشارات دفتر پژوهش‌های فرهنگی، چاپ اول.
- ۱۳) مومنی، منصور (۱۳۸۷)، مباحث نوین تحقیق در عملیات، انتشارات دانشکده مدیریت دانشگاه تهران، چاپ دوم.
- ۱۴) موموز، س. ک و ج. کالتون (۱۳۶۸)، روش تحقیق، ترجمه کاظم ایزدی، انتشارات کیهان، چاپ دوم.
- ۱۵) وانگ، ژین هائو و هوفه، رایبر قوم (۱۳۹۰)، روش‌های تحلیلی در برنامه ریزی شهری و منطقه ای، ترجمه مجتبی رفیعیان و مهندس ایوب شریفی، انتشارات دانشگاه تربیت مدرس، چاپ اول.
- های، ایان و دیگران (۱۳۹۲)، روش‌های تحقیق کیفی در جغرافیای انسانی، ترجمه احمد پورا احمد و محمد

اسکندری نوده، انتشارات سمت، چاپ دوم.

۱۷) Hoggart Keith, Loretta Less and Anna Davies (۲۰۰۲). Researching Human Geography, Department of Geography. King's College London, ARNOLD.

۱۸) Kitchin Rob and Nicholas J. Tate (۲۰۰۰). Conducting Research Human Geography, Pearson Education Limited

عنوان درس:	تعداد واحد ۲	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: -----
نظریه‌های توسعه شهری و منطقه ای پیشرفته Advanced urban and regional development theories	تعداد ساعت ۳۲	آموزش تکمیلی عملی ☐ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐	
اهداف: آموزش: آشنایی دانشجویان با نظریه‌های توسعه شهری و منطقه ای در ایران. رفتاری: تحلیل و ارائه نظریه‌های توسعه شهری و منطقه ای			
سر فصل‌ها:			
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="text-align: center;"> <p>وزارت علوم، تحقیقات و فناوری سازمان برنامه‌ریزی و آموزش عالی</p> </div> <div> <p>الگوی رشد طبیعی شهر</p> <p>الگوی رشد برنامه ریزی شهر</p> <p>الگوی رشد افقی و عمودی شهر</p> <p>نظریه اصلاح گرانی و شهر سالم</p> <p>نظریه مدرنیسم و پست مدرنیسم</p> <p>نظریه فرهنگ گرانی، طبیعت گرایی و فلسفه گرانی در شهر</p> <p>نظریه فن گرانی و آمایش انسانی و سلامت روان در شهر</p> <p>نظریه توسعه پایدار شهری</p> <p>الگوهای سلسله مراتبی گسترش شهر</p> </div> </div>			

نظریه شهر تک مرکزی و چند مرکزی و مناطق چند مرکزی

نظریه رشد پراکنده و ارزیابی اثرات زیست محیطی پراکندگی شهری

نظریه رشد هوشمند شهری

نظریه اندازه بهینه شهر

نظریه "نو- شهرگرانی" (New- Urbanism)

نظریه جهانی شدن و جهانی سازی

نظریه سیستم‌های شهری و منطقه ای

نظریه پزمردگی و زوال شهری

نظریه رشد از داخل و خارج منطقه ای

نظریه قطب رشد

نظریه توسعه شهرهای کوچک و میانی

تحلیل منابع منطقه ای

نظریه مرکز- پیرامون

نظریه قطب گریزی، چرخش روند توسعه، روستا - شهر، تجدید رشد ابر شهر

منابع اصلی:

- ۱) باندز، مایکل، ۱۳۹۰، نظریه اجتماعی شهری (شهر، خود و جامعه) ترجمه رحمت اله صدیق سروستانی، انتشارات موسسه انتشارات دانشگاه تهران، تهران.
- ۲) زیاری، کرامت اله، ۱۳۹۱، مکتب، نظریه‌ها و مدل‌های برنامه و برنامه ریزی منطقه ای، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.
- ۳) شورت، جان رنای، ۱۹۹۷، نظریه‌های شهری (ارزیابی انتقادی)، ترجمه کرامت اله زیاری، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.
- ۴) شورت، جان رنای و کیم هیوم، ۱۳۸۴، جهانی شدن و شهر، ترجمه احمد پوراحمد و قهرمان رستمی، انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی اجتماعی، تهران.

۵) Allmendinger, p ۲۰۰۲, Planning Theory, palyrave, Basungstoke, Hampshire.

۶) Arndt, M. Gawron, and Jahnke P. ۲۰۰۰, Regional policy through Co-operation: from Urban Forum to Urban Network, Urban Studies Vol. ۳۷۰. No. ۱۱, PP. ۱۹۰۳-۲۳.

عنوان درس:	تعداد واحد ۲	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: —
سیر تحول سیاست‌های توسعه شهری ایران Evolution of urban development policies of Iran	تعداد ساعت ۳۲	آموزش تکمیلی عملی ☐ سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐	
اهداف: هدف آموزشی: آشنائی دانشجویان با طرح‌ها، برنامه‌ها، راهبردهای سیاسی توسعه شهری ایران و سیر تحول آن هدف رفتاری: ارائه برنامه‌ها، راهبردها و سیاست‌های توسعه شهری در ایران			
سر فصل‌ها: سابقه برنامه ریزی در ایران بررسی برنامه‌های عمرانی قبل و بعد از انقلاب بررسی انواع طرح‌های توسعه منطقه ای و شهری ایران (طرح آمایش سرزمین ملی و منطقه ای، طرح کالبدی ملی و منطقه‌ای طرح‌های جامع شهرستان، طرح‌های توسعه ناحیه ای، طرح‌های قضا و سکونتگاههای روستائی، طرح‌های هادی و مجموعه‌های شهری، طرح‌های توسعه و عمران (جامع، تفصیلی...) سازو کار نهادهای تهیه کننده طرح‌های توسعه در ایران نحوه بررسی و تصویب طرح‌های توسعه منطقه ای و شهری در ایران مکانیسم، ابزار و روش‌های اجرا، نظارت بر اجرا و مشارکت در طرح توسعه شهری و منطقه ای ایران ابزار و روش‌های تأمین منابع مالی جهت اجرای طرح‌های توسعه در ایران آسیب شناسی تهیه، تصویب، اجرا، نظارت بر مشارکت و مدیریت طرح‌های توسعه در ایران تحلیل سیاسی و راهبردهای توسعه منطقه ای و شهری ایران ارزیابی میزان تحقق پذیری طرح‌های توسعه در هر یک از سطوح در ایران تحلیل و ارزیابی عملکرد برنامه‌های عمرانی و توسعه در ابعاد شهری و منطقه‌ای در ایران			

منابع اصلی:

- (۱) توفیق ، فیروز، ۱۳۸۴، آمایش سرزمین: تجربه جهانی و انطباق آن با وضع ایران، انتشارات پیام، تهران
- (۲) حسینی، سید علی، ۱۳۸۸، مبانی فنی و اجرایی حقوق شهری و منطقه ای در ایران، انتشارات حق شناس.
- (۳) شورای عالی شهر سازی و معماری ایران، ۱۳۸۶، سند اصلی طرح راهبردی- ساختاری شهر تهران، انتشارات وزارت مسکن تهران
- (۴) مهدی زاده ، جواد، ۱۳۸۷، برنامه ریزی راهبردی توسعه شهری، چاپ سوم، انتشارات شرکت طرح و نشر، تهران.

عنوان درس:	تعداد واحد ۲	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: ---
بنیادهای نظری شهر اسلامی	تعداد ساعت	آموزش تکمیلی عملی ☐ سفر علمی ☒	
Theoretical Foundations of the Islamic city	۳۲	آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐	

اهداف: هدف آموزشی: آشنایی دانشجویان با هویت و ساختار و ابعاد و ویژگی‌های جغرافیایی شهرهای اسلامی
 هدف رفتاری: آگاهی از ارزش‌های اصیل شهرسازی جهان اسلام و عوامل شهر آفرین آن در مقایسه با سایر حوزه‌های شهری جهان

سرفصل‌ها:

حوزه های شهری در جهان

جهان بینی اسلامی و شهر

ریشه‌ها و سرچشمه‌های هویت و تشخیص شهرهای حوزه فرهنگ و تمدن اسلامی

نظریه‌های شهر اسلامی

ویژگی‌های شهر در حوزه‌های فرهنگی - تمدنی پیش از اسلام

ویژگی‌های شهرهای قلمروهای دوران اسلامی (ما قبل سرمایه داری)

ساختار و کارکرد شهر در فرهنگ اسلامی

ماهیت دوران مدرن و تجدد بر خاسته از آن: خصلت مراحل نظام اجتماعی - اقتصادی سرمایه داری از مرحله سرمایه

داری آغازین تا مرحله امپریالیسم و جهانی شدن

شهرگرایی و شهر نشینی

دگرگونی‌های حاصله در نظام‌های اجتماعی - اقتصادی و کشور سازها در حوزه فرهنگ و تمدن اسلامی

انواع تاثیرات فرهنگ و تمدن غربی بر شهرهای حوزه فرهنگ و تمدن اسلامی

تنوع و سخن‌های گوناگون شهرهای زیر حوزه‌های جهان اسلام

مسائل کنونی شهرهای بزرگ جهان اسلام:

اقتصاد شهرهای جهان اسلام

مساله مهاجرت به شهرهای بزرگ و پیامدهای آن

مساله آب و فاضلاب

مساله نابرابریها و جدایی‌گزینی‌های اجتماعی - اقتصادی، سکونت‌گزینی و گسترش شهرها

مساله محیط زیست در شهرهای بزرگ

مساله گذران اوقات فراغت و گردشگری شهروندان
مساله بافتهای با ارزش تاریخی و حفظ میراث فرهنگی
آینده پژوهی شهرهای بزرگ جهان اسلام
مورد شناسی

منابع اصلی:

- ۱) بسات، نجم الدین، ۱۳۶۹، شهر اسلامی، ترجمه محمد حسین حلیمی و منیره اسلامبولچی، تهران، انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- ۲) بنه ولو و لئوناردو: تاریخ شهر و شهرهای اسلامی و اروپایی در قرون وسطی، ترجمه پروانه موحد، تهران، مرکز شهر دانشگاهی.
- ۳) پوراحمد، احمد و سیروس موسوی، ۱۳۹۰، ماهیت اجتماعی شهر اسلامی، فصلنامه مطالعات شهر ایرانی اسلامی، شماره ۶، پژوهشکده فرهنگ و هنر جهاد دانشگاهی.
- ۴) پوراحمد، احمد، ۱۳۷۶، جغرافیا و تحولات کارکردی بازار کرمان، انتشارات مرکز کرمانشناسی.
- ۵) جعیط، هشام، ۱۳۷۲، کوفه: پیدایش شهر اسلامی، ترجمه ابوالحسن سروقدمقدم، مشهد، بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی.
- ۶) حکیم، بسیم سلیم، ۱۳۸۵، شهرهای عربی - اصول شهر سازی و ساختمانی، ترجمه محمد حسین ملک احمدی، عارف اقوامی نظام، تهران.
- ۷) حبیبی، سید محسن: از شار تاشهر، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ سال ۱۳۸۰.
- ۸) سعیدی رضوانی، عباس: بینش اسلامی و پدیده‌های جغرافیایی، مشهد، بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، ۱۳۷۲.
- ۹) سلطانزاده، حسین: روند شکل‌گیری شهر و مراکز مذهبی در ایران، تهران، نشر آگاه، ۱۳۶۴.
- ۱۰) عبدالستار عثمان، محمد: مدینه اسلامی، ترجمه علی چراغی، تهران، انتشارات امیر کبیر، ۱۳۷۶.
- ۱۱) مومنی، مصطفی: سر چشمه‌های جهان بینی و آیین شهر سازی ایرانی - اسلامی «بجئی در کاربرد روش تتبع در شهر پژوهی جغرافیایی»، مشهد، فصلنامه تحقیقات جغرافیایی سال دوم، شماره ۹، تابستان ۱۳۷۲.
- ۱۲) مومنی، مصطفی: نظری بر شهر شناسی جغرافیایی شهرهای ایرانی - اسلامی، تهران، مجله نمایه پژوهش، شماره ۹ و ۱۰.

عنوان درس:	تعداد واحد ۲	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: ----
برنامه‌ریزی گردشگری شهری urban tourism planning	تعداد ساعت ۳۲	آموزش تکمیلی عملی ☐ سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐	
<p>اهداف: هدف آموزشی: آشنایی با منابع گردشگری شهر و مفاهیم و ابعاد جغرافیایی فرایندهای گذران اوقات فراغت و گردشگری در شهر و برنامه‌ریزی‌های مرتبط با آن</p> <p>هدف رفتاری: چگونگی توسعه منابع و برنامه‌ها و طرح‌های گردشگری و فراغتی در شهر و استفاده از پتانسیل‌های گردشگری در شهر</p>			
<p>سر فصل‌ها:</p> <p>جغرافیا و برنامه‌ریزی گردشگری شهر</p> <p>اهمیت و ضرورت توسعه گردشگری شهری</p> <p>تحلیلی بر سوابق و تجارب توسعه گردشگری شهری در جهان و ایران</p> <p>بنیادهای نظری اوقات فراغت و گردشگری شهری</p> <p>رویکردهای برنامه‌ریزی گردشگری شهری</p> <p>فرایند برنامه‌ریزی گردشگری</p> <p>تحلیل فضایی عناصر فراغتی و گردشگری شهری</p> <p>ظرفیت‌شناسی در فراغت و گردشگری شهری</p> <p>گروه‌های اجتماعی (اقوام، مذهب، جنسیتی و ..) در فضاهای فراغتی و گردشگری شهری</p> <p>راهبردهای توسعه گردشگری</p> <p>تحلیل محصول گردشگری شهری</p> <p>بازاریابی و برند سازی در گردشگری شهری</p> <p>مدیریت فراغت و گردشگری شهری</p>			

منابع اصلی:

- (۱) اسواربورک جان، ۱۳۹۰، مدیریت و توسعه جاذبه‌های گردشگری، ترجمه علی موحد و کهزادی، انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز.
- (۲) پایلی بزدی، محمد حسین و مهدی سقایی، (۱۳۸۵) گردشگری (ماهیت و مفاهیم): تهران: انتشارات سمت.
- (۳) تقوایی مسعود و اکبری، ۱۳۸۷، مقدمه ای بر برنامه ریزی و مدیریت گردشگری شهری، نشر پیام علوی، اصفهان
- (۴) دیوید، ای، فنل، ترجمه جعفر اولادی فاریکلایی، ۱۳۸۵، مقدمه ای بر طبیعت گردی، مازندران، دانشگاه مازندران
- (۵) رهنمایی، محمد تقی، ۱۳۹۰، گردشگری شهری، تهران: انتشارات، سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور.
- (۶) قرخلو، مهدی؛ ۱۳۸۶، جغرافیای جهانگردی و برنامه ریزی اوقات فراغت: تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی
- (۷) کازس ژرژ پونیه، ۱۳۸۲، جهانگردی شهری، ترجمه صلاح الدین محلاتی، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی، تهران
- (۸) کاظمی مهدی، ۱۳۸۵، مدیریت گردشگری، انتشارات سمت، تهران
- (۹) کریس کوپر و دیگران؛ ترجمه اکبر غمخوار (۱۳۸۰)، اصول و مبانی جهانگردی تهران: انتشارات فرآمد.
- (۱۰) کلاب بوتینا، ۱۳۹۰، بازاریابی گردشگری برای شهرها، ترجمه علی موحد و همکاران، انتشارات آذرخش
- (۱۱) لومسدن لس، ۱۳۸۰، بازاریابی گردشگری، نشر پژوهش‌های فرهنگی، تهران .
- (۱۲) موحد علی، ۱۳۸۶، گردشگری شهری، انتشارات دانشگاه شهید چمران، اهواز.
- (۱۳) تقوایی، مسعود، کیومرثی، حسین، (۱۳۹۱)، کاربرد تکنیکها و مدل‌های برنامه‌ریزی و مدیریت توریسم، انتشارات معظمی، ۲۲۳ صفحه.
- (۱۴) تقوایی، مسعود، جوزی خمسلویی، علی، (۱۳۹۱)، برنامه‌ریزی طرح‌های اکوتوریسم، انتشارات معظمی، ۳۰۳ صفحه.
- (۱۵) Christopher M. Law, ۱۹۹۶, Urban Tourism, Man sell. Publishing Limited, London
Stephen J. Page, ۲۰۰۰, Urban Tourism (paperback), Rutledge; ۱st edition, London
Stephen page,
- (۱۶) C. Michael Hall, ۲۰۰۲. Managing Urban tourism, Routledge; London Morgan
Nigel and Annette pritchatd, ۲۰۰۰, Advertising in Tourism and Leisure,
Butterworth
- (۱۷) Heinemann, London Rojek Chris, ۲۰۰۵, Leisure Theory principles and practices,
New York.
- (۱۸) Grainger-Jones Byron, ۱۹۹۹, Managing Leisure, Butterworth, London Lashley
Conrad and Darren Lee-Ross, ۲۰۰۳, Organization Behavior for Leisure Services

Butterworth- Heinemann, London.

۱۹) Tribe John, ۲۰۰۴, The Economics of Recreation, Leisure and Tourism, Elsevier.

عنوان درس:	تعداد واحد ۲	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: ----
آسیب شناسی فضایی مسائل شهری ایران Pathology Space of Iran's urban problems	تعداد ساعت ۳۲	آموزش تکمیلی عملی ☐ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐	
<p>هدف‌های رفتاری: دانشجوی پس از گذراندن این درس توانایی شناخت انواع آسیب‌های طبیعی، زیست محیطی کالبدی، اقتصادی - اجتماعی و مدیریتی را دارا می شود و می تواند با حضور در کمیته‌های مدیریت بحران به ایفای نقش بپردازد.</p> <p>هدف‌های آموزشی: آشنا کردن دانشجویان مقطع دکتری آسیب شناسی شهری، با انواع مسائل و مشکلات اجتماعی- اقتصادی است، به ویژه اینکه امروزه با گسترش شهرنشینی در سطح جهان، انواع آسیب‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی مواجه می باشند. دانشجویان این درس می بایستی به منظور تبیین نظام برنامه‌ریزی شهری به ویژه در کشورمان نیازمند شناخت و بررسی آسیب‌های اجتماعی - اقتصادی و روش شناسی درست آن می باشند.</p>			
<p>سر فصل‌ها:</p> <p>انواع آسیب‌ها و تقسیمات موجود</p> <p>آسیب‌های طبیعی و شهر در جهان و ایران</p> <p>آسیب‌های اجتماعی در سکونتگاه‌های شهری ایران</p> <p>آسیب‌های فرهنگی در شهرهای ایران</p> <p>آسیب‌های اقتصادی در کانون‌های شهری کشور</p> <p>آسیب‌های روانی در کلانشهرهای کشور</p>			

شهر وامنیت شهری در ایران

اکولوژی اجتماعی ایران و آسیب شناسی آن

سکونت گاه‌های غیر رسمی کشور از نظر آسیب شناسی

بافت‌های فرسوده شهری کشور و آسیب شناسی کالبدی

آسیب شناسی مدیریت شهری کشور

ناهنجاری‌های اجتماعی و فضاهای نابسمان شهری کشور

تحلیل آسیب‌های فضای دیجیتالی

آینده پژوهشی آسیب‌های فضایی شهری

و راهکارهای لازم جهت کاهش آسیب‌های شهر در کشور

منابع اصلی:

- ۱) پاتولوژی جغرافیایی ایران، زرتشت هوشور، انتشارات جهاددانشگاهی مشهد ۱۳۸۱
- ۲) جغرافیای مخاطرات (انسانی و طبیعی) دکتر رمضان اوزی، ترجمه دکتر محمد ظاهری، انتشارات دانشگاه تبریز، ۱۳۹۰.
- ۳) حاشیه نشینی و راهکارهای ساماندهی آن در جهان، مریم‌ها دیزاده بزار، شهرداری مشهد ۱۳۸۲.
- ۴) سکونتگاه‌های غیر رسمی و اسطوره حاشیه نشینی، دکتر کیومرث ایراندوست، انتشارات شرکت پردازش ۱۳۸۸.
- ۵) مجموعه مقالات اولین همایش ملی آسیب‌های اجتماعی ایران (جلدهای ۵ گانه) موسسه انتشارات آگاه، تهران، ۱۳۸۱
- ۶) مجموعه مقالات اولین همایش ملی بافت‌های فرسوده شهری، چشم انداز توسعه پایدار، ارزش‌های و چالش‌ها به کوشش دکتر علی موحد، ۱۳۸۶.
- ۷) مجموعه مقالات حاشیه نشینی و اسکان غیر رسمی (جلد ۲) انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ۱۳۸۲.
- ۸) مجموعه مقالات دومین همایش آسیب‌های اجتماعی ایران، انجمن جامعه شناسی ایران، ۱۳۹۱.
- ۹) مجموعه مقالات همایش بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده شهری، مشهد، ۱۳۸۷
- ۱۰) وندالیسم، علیرضا محسنی تبریزی، انتشارات آن، ۱۳۸۳
- ۱۱) Argues Aprodicio Laquian, ۲۰۰۰, the pathology of modern cities, United Nations Population Fund.

۱۲) Harold Wolman, Kimberly Furdell, ۲۰۰۶, TOWARD UNDERSTANDING URBAN PATHOLOGY: CREATING A TYPOLOGY OF 'WEAK MARKET' CITIES, GWIPP WORKING PAPER SERIES.
 ۱۳) Robert B. Man-sour, ۱۹۸۲, URBAN PATHOLOGY, North York, USA.

<p>دروس پیش نیاز : -----</p>	<p>نوع واحد: نظری</p>	<p>تعداد واحد ۲</p>	<p>عنوان درس: سیاست‌های زمین و مسکن شهری با تاکید بر ایران</p>
<p>☐ سفر علمی ☐ آموزش تکمیلی عملی</p> <p>☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار</p>		<p>تعداد ساعت ۳۲</p>	<p>Urban lands and housing policies with Emphasis on Iran</p>
<p>اهداف: هدف آموزشی: آشنایی دانشجویان و آمادگی آنها جهت شناخت و تحلیل برنامه‌ها و سیاست‌های زمین و مسکن شهری و به خصوص ایران هدف رفتاری: ارایه سیاست‌ها و برنامه‌های زمین و مسکن شهری در ایران</p>			
<p>سر فصل‌ها:</p> <p>تعاریف و مفاهیم و شاخص های مسکن</p> <p>تحلیل سیاست‌های زمین در قبل و بعد از انقلاب اسلامی</p> <p>اهداف و اقدامات برنامه ریزی مسکن در ایران</p> <p>تحلیل طرح‌های جامع مسکن در ایران (ملی، استانی)</p> <p>مراحل و روش‌های برنامه ریزی مسکن در ایران</p> <p>مدل‌های برآورد مسکن - در ایران</p> <p>سیاست‌های ساخت مسکن در ایران</p> <p>سیاست‌ها و برنامه‌های تأمین زمین و خدمات مسکن در ایران</p> <p>تحلیل سیاست‌های مسکن در برنامه‌های توسعه در ایران</p>			

ارتقاء کمی و کیفی تولید و عرضه مسکن و تعادل بخشی به بازار مسکن در ایران

سیاست نظام مالیاتی ناظر بر اراضی شهر

تحلیل سیاست ها و برنامه‌های زمین و مسکن در کشورهای مختلف

سیاستها و مسائل مسکن در ایران

فرایند تهیه طرح‌های مسکن شهری در ایران

شیوه سیاستگذاری در نظام توسعه مسکن شهری ایران

موانع استفاده از الگوی طرح‌های مسکن شهری در ایران

تحلیل برنامه‌های زمین و مسکن در برنامه‌های پنج ساله توسعه اجتماعی و اقتصادی قبل و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی

منابع اصلی:

- ۱) اهری، زهرا و شهلا امینی جدید (۱۳۷۵) تجارب کشورهای مختلف در تامین مسکن. وزارت مسکن و شهرسازی، سازمان ملی زمین و مسکن.
- ۲) پور محمدی، محمد رضا، ۱۳۸۲، برنامه ریزی مسکن، انتشارات سمت، تهران.
- ۳) پور محمدی، محمدرضا (۱۳۸۲) برنامه ریزی مسکن. انتشارات سمت.
- ۴) حبیبی، سید محسن و دیگران (۱۳۶۷) مسکن حداقل. وزارت مسکن و شهرسازی، مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن.
- ۵) مقالات مربوط به مقوله مسکن در مجلات آبادی، بولتن اقتصاد مسکن، معماری و شهرسازی، نشریه‌های داخلی وزارت مسکن و ...
- ۶) وزارت راه و شهر سازی، ۱۳۸۶، طرح جامعه مسکن استان‌های کشور
- ۷) وزارت راه و شهر سازی، ۱۳۸۵، طرح جامع مسکن، تهران.
- ۸) وزارت مسکن و شهرسازی (۱۳۷۳) مجموعه مقالات اولین سمینار سیاست‌های توسعه مسکن در ایران
- ۹) وزارت مسکن و شهرسازی (۱۳۷۴) مجموعه مقالات دومین سمینار سیاست‌های توسعه مسکن در ایران.
- ۱۰) وزارت مسکن و شهرسازی (۱۳۷۵) مجموعه مقالات سومین سمینار سیاست‌های توسعه مسکن در ایران.
- ۱۱) وزارت مسکن و شهرسازی (۱۳۸۵) طرح جامع مسکن؛ سند راهبردی - اجرایی. خلاصه و مقدماتی.
- ۱۲) Davidson, F. Gpayne , ۱۹۸۳, Urban Housing projects manual , Liverpool university press, UK.
- ۱۳) Pugh, C, ۱۹۹۲, International Finance and Hoeing Polices in Development Countries, CTil,

- ۱۴) Tuner, A., ۱۹۸۰, project planning: The Cities of The Poor, Partone, Billing and Sons. Ltd, London
- ۱۵) Hugh, B, ۱۹۹۲ Land use Movement patterns, Sustainable Settlements , University of West of Eng Land.
- ۱۶) Rakodi, C, ۱۹۹۳ , Planning for whom , Managing Fast Growing cities , Edited by N. Devans and C Rakodi, Longman, London.
- ۱۷) Angel, Shlomo (۲۰۰۰) Housing policy matters: a global analysis. Oxford University Press
- ۱۸) Balchin, Paul (ed.) (۱۹۹۶) HOUSING POLICY IN EUROPE, Routledge.
- ۱۹) Balchin, Paul and Maureen Rhoden (۲۰۰۲) Housing Policy, an introduction. ۴th edition. Routledge.
- ۲۰) Birchall, Johnston (ed.) (۱۹۹۲) Housing policy in the ۱۹۹۰s. Routledge Taylor & Francis e-Library, ۲۰۰۳.
- ۲۱) Conway Jean (۲۰۰۳) Housing Policy. Routledge, Taylor & Francis e-Library, ۲۰۰۵.
- ۲۲) Jenkins, Paul, Harry Smith, and Ya Ping Wang (۲۰۰۷) Planning and housing in the rapidly urbanising world Routledge.
- ۲۳) Jones, Colin and Alan Murie (۲۰۰۶) The right to buy: analysis & evaluation of a housing policy. Blackwell Publishing Ltd.
- ۲۴) Kleinman, Mark (ed.) (۱۹۹۸) European integration and housing policy. Routledge, Taylor & Francis e-Library, ۲۰۰۵
- ۲۵) Mullins, David and Alan Murie (۲۰۰۶) Housing Policy in the UK. Published by PALGRAVE MACMILLAN.
- ۲۶) Razali, Agus Mohammed, John Doling, Dong-Sung Lee (ed.) (۲۰۰۲).Housing policy systems in South and East Asia, PALGRAVE MACMILLAN.
- ۲۷) Schwartz, Alex F. (۲۰۰۶) Housing policy in the United States: an introduction. Taylor & Francis Group, LLC.
- ۲۸) Somerville, Peter and Nigel Springs (ed.) (۲۰۰۵) Housing and social policy: contemporary themes and critical perspectives Routledge, Taylor & Francis e-Library, ۲۰۰۵.
- ۲۹) Turner, Bengt, József Hegedüs and Iván Tosics, (۱۹۹۲) The Reform of Housing in Eastern Europe and the Soviet Union. Routledge.

عنوان درس:	تعداد واحد ۲	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: ----
فرایندهای طبیعی در برنامه ریزی شهری Natural Processes in urban planning	تعداد ساعت ۳۲	آموزش تکمیلی عملی ☐ سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐	

هدف آموزشی: بحث و بررسی فرم و فرایندهای طبیعی مؤثر در طراحی و برنامه ریزی شهری به منظور آشنایی دانشجویان دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری به طوریکه شهر از پیامدهای مخرب فرایندهای طبیعی مصون بماند و از طرفی بهترین استفاده از فرایندهای طبیعی به منظور پایدار بیشتر شهری بعمل آید.

هدف رفتاری: نمایان ساختن فرایندهای طبیعی مؤثر در توسعه برنامه ریزی شهری و تشخیص نسبی واکنش شهری و شهروندان به فرایندهای توسط دانشجویان از جمله هدفهای رفتاری این درس تلقی می شود.

سر فصل ها:

مفهوم طبیعت و فرایندهای طبیعی

پایداری شهر در طبیعت پایدار، دیدگاهها و سیاستگذاریها

شهر و اکوسیستمهای طبیعی شهر از نظر ژئو مورفولوژیک

شهر و مکانهای شهری، الگو، فرایند و ارزیابی

پویشهای زیست محیطی شهرهای قدیم و جدید

حفاظت از زیست اقلیم شهری

عدالت زیست محیطی و توسعه پایدار شهری از نظر ژئومورفولوژیک

شناسایی آسیب پذیری مناطق شهری یا استفاده از روش تصمیم گیری چند معیار.

مبانی فیزیولوژیک رشد و نمو گیاهان شهری با توجه به اقلیم شهرها با توجه به اقلیم شهرها

بحرانهای دمایی و یخبندان در شهر و ممانعت از رشد و نمو گیاهان شهری

طغیانهای شهری، سیلابی شدن سطح شهر،

فرایندهای ساحلی و مسائل شهری، سیلاب دریایی

امکان اسکان اضطراری شهروندان هنگام رخ داد طبیعی توفانهای سهمگین شهری

*این درس دارای سه روز گردش علمی است.

منابع اصلی:

(۱) قائمی هوشنگ، هواشناسی عمومی، انتشارات سمت، ۱۳۷۵.

(۲) کوچکی راشد محصل، رضا نصیری خیرآبادی، مبانی فیزیولوژیک رشد و نمو گیاهان، انتشارات آستان قدس،

۱۳۷۷.

- ۳) قدسی پور، سید حسن، فرایند تحلیل سلسله مراتبی AHP، دانشگاه امیر کبیر، ۱۳۸۱.
- ۴) رامشت، محمد حسن، کاربرد ژئومورفولوژی در برنامه ریزی شهری و منطقه ای، انتشارات دانشگاه اصفهان.

۱۳۷۸

- ۵) معتمد، احمد و ابراهیم مقیمی، کاربرد ژئومورفولوژی در برنامه ریزی، انتشارات سمت، ۱۳۸۷.
- ۶) مقیمی ابراهیم، ژئومورفولوژی شهری، (چاپ پنجم)، انتشارات دانشگاه تهران
- ۷) مقیمی ابراهیم، اکوزئومورفولوژی و حقوق رود خانه، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۸.
- ۸) مقیمی ابراهیم، فلسفه تغییرات محیط، انتشارات دانشگاهی تهران، ۱۳۸۱
- ۹) هاگت پیتز، جغرافیا ترکیبی نو، جلد یک و دو، ترجمه شاپور گودرزی نژاد، انتشارات سمت، ۱۳۸۷.
- ۱۰) علیجانی بهلول و محمد رضا کاویانی، مبانی آب و هواشناسی، انتشارات سمت، ۱۳۸۱.

- ۱۱) Panayotou. T. Environmental sustainability and services in developing global city – regions, oxford university press. ۲۰۰۱.
- ۱۲) Hough. M. Cities and Natural pro Gess: A Basis for Sustainability, Landon, Routledge, ۲۰۰۴.
- ۱۳) Swyngedouw. E. Social power and the urbanization of water, oxford university press, ۲۰۰۴.
- ۱۴) Pelling. M. The vulnerability of cites: Natural Disaster and social resilience, New York and London, Routledge, ۲۰۰۳.
- ۱۵) Douglas, Ian (۱۹۸۳) Urban Environment. Edward Arnold.

عنوان درس:	تعداد واحد ۲	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: —
محیط زیست شهری	تعداد ساعت	آموزش تکمیلی عملی ☐ سفر علمی ☐	
Urban environment	۳۲	آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐	
هدف آموزشی:	آگاهی دانشجویان از آلودگی ها و تهدیدات عمده زیست محیطی پیش روی شهرها.		
هدف رفتاری:			

آشنایی با روش ها و رویکردهای مناسب برنامه ریزی برای ایجاد محیط زیست شهری پایدار است.

سر فصل ها:

مفاهیم زیست محیطی :

تعریف محیط زیست شهر

چرخه های زیست محیطی

اکولوژی و اکولوژی انسانی شهری

آلودگی های زیست محیطی

آلودگی و مواد زائد ناشی از توسعه شهرنشینی

تولید مواد زاید در فعالیتهای روزمره شهری

محیط جغرافیایی و توانهای محیطی شهری

اصول و فرایندهای برنامه ریزی محیطی

کاربرد ابزارهای عملی برای برنامه ریزی محیطی

توانهای فردی

توانهای سازمانی

توانهای جامعه ای

توانهای ملی

بردارهای توانهای محیطی برای تولید انرژی

توانهای محیطی برای ساخت و سازهای شهری

الزامات توسعه پایدار شهری

تهدیدها و مخاطرات محیطی شهری

ضوابط مکانیابی برای تاسیسات شهری

- ۱) ابگون ، نرگس و محمد جواد ابگون ، ۱۳۸۹ ، سیستم مدیریت محیط زیست شهرداری ها ، انتشارات سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران (موسسه نشر شهر).
- ۲) ۲- تیبالدر، فرانسیس ، ۱۳۸۵ ، شهرهای انسان محور: بهبود محیط عمومی در شهرهای بزرگ و کوچک ، انتشارات دانشگاه تهران .
- ۳) چپ من ، دیوید ، ۱۳۸۴ ، آفرینش محلات و مکانها در محیط انسان ساخت، ترجمه شهرزاد فریادی و منوچهر طبیبیان، انتشارات شرکت پردازش و برنامه ریزی شهری کشور ، ۱۳۸۴ .
- ۴) عاقلی ، لطفعلی ، ۱۳۸۶ ، کهنه شهری ، تعامل تجارت و محیط زیست در جهان با توجه به نگرش سازمان جهانی تجارت "WTO" مطالعه موردی ایران ، انتشار موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی .
- ۵) کنفرانس سازمان ملل متحد درباره سکونت گاه های انسانی ، ۱۳۷۵ ، زیست برم انسانی در اسناد سازمان ملل متحد استانداردهای شهرسازی و معماری سکونتگاه انسانی در بیانیه استانبول ترجمه حمیدرضا عامری سیاهونی.
- ۶) مخدوم ، مجید ، ۱۳۸۰ ، شالوده آمایش سرزمین ، انتشارات دانشگاه تهران.
- ۷) توفیق ، فیروز ، ۱۳۸۵ ، آمایش سرزمین ، تجربیات جهانی و انطباق آن با شرایط ایران ، وزارت مسکن و شهرسازی.
- ۸) رهنمایی ، محمد تقی ، ۱۳۷۰ ، توان های محیطی ایران، انتشارات مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران .
- ۹) Marcotullio peter ۱. And McGranahan – Gordon – ۲۰۰۶. Scaling urban Environmental Challenges: from Local Tto Global and back (Paperback.Dec ۱/)
- ۱۰) Miller/ Donald and De Roo / Gert / ۲۰۰۵. Urban Environmental Planning: Polioies / Instruments and Methods In An International Perspective (Urban Planning and Environment) (Hardcover – Feb ۲۸)
- ۱۱) Perdicoulis / Anastassios / Systems Thinking and Decision Making in Urban and Environmental Planning (Hardcover – Dec ۳۱)
- ۱۲) Pugh / Jonathan and Momsen / Janet Henshall / ۲۰۰۶. Environmental Planning In the Canibbean (Urban planning and Environment) (Hardcover – Aug ۳۱)
- ۱۳) Rydin / Yvonne / ۲۰۰۳. Urban and Environmental Plannhng in the Uk(Planning/ Environment/ Cities) (Paperback – Apr ۷)

عنوان درس:	تعداد واحد ۲	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: ----
سیاست و شهر Politics and the city	تعداد ساعت ۳۲	آموزش تکمیلی عملی ☐ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐	
هدف آموزشی:			
آشنایی دانشجویان با ابعاد و مفاهیم سیاسی و آمادگی جهت تحلیل عناصر و پدیده های سیاسی مرتبط با فضای شهر			
هدف رفتاری:			
ارائه و تحلیل سیاست ها و ساختار سیاسی فضا در شهر			
سر فصل ها:			
شهر به عنوان پدیده جغرافیای سیاسی (خصایص سیاسی، ارزش سیاسی، کارکرد سیاسی).			
شهر به مثابه دولت محلی و تمایز آن، دولت شهر کلاسیک (دموکراسی و مدیریت شهری).			
جریانهای سیاسی در شهر (احزاب، گروهها، سیاست رسمی و حکومت).			
شهر به مثابه کانون ناحیه سیاسی (سیاستگذاری، فرمانروایی سنتی و مدرن، کنترل و مدیریت سیاسی فضا،			
کارکرد سیاسی عناصر ساختاری شهر (میادین، محورها، تقاطعها، بخش مرکزی، بخش حاشیه، اماکن، مراکز آموزشی و ...).			
شهر کانون تعارض منافع (گروههای اجتماعی، بازیگران سیاسی، شهروندان و دولت، هویتهای محلی و قومی، نیروهای اقتصاد سیاسی).			
ژئوپلیتیک شهری (خدمات ژئوپلیتیکی، رفتار شناسی شهری، الگوی مناسبات در شبکه شهری، روابط قدرت و غیره).			

ژئوپلیتیک شهری (امنیت عمومی، بحرانهای شهری، اپوزسیون و حکومت در شهر، امنیت زیستی و.....).

ساختار سیاسی فضا در شهر (تقسیم سیاسی فضای شهری، منطقه بندی، حوزه بندی انتخاباتی، مکانیابی مراکز سیاسی/اداری).

شهر و روابط بین الملل (کارکرد بین المللی شهرها، شهر و سلطه جهانی و منطقه ای، شهر و قلمرو سازی ژئوپلیتیکی، دیپلماسی شهری، خواهر خواندگی و روابط بین المللی، رقابت ژئوپلیتیکی، هویت بخشی به رویدادها و کنفرانسهای بین المللی، سلسله مراتب و منزلت ژئوپلیتیکی شهری در سیستمهای منطقه ای و جهانی، شهر و سیاست جهانی).

منابع اصلی:

- ۱) رحیمی، سردار محمد (۱۳۹۱) جغرافیای سیاسی شهر؛
 - ۲) فرهودی، رحمت‌الله و مداحی ژبلا (۱۳۸۹) بررسی کارکردهای مناطق شهری (مورد مطالعه شهر کرج)، گرمسار، فصلنامه علمی - پژوهشی جغرافیای انسانی، دوره ۲ شماره ۳.
 - ۳) فرید، یدالله (۱۳۶۸) جغرافیا و شهرشناسی، تبریز: انتشارات دانشگاه تبریز.
 - ۴) هاگت، پتر (۱۳۷۵)، جغرافیا ترکیبی نو (جلد دوم)، ترجمه شاپور گودرزی نژاد، تهران: انتشارات سمت؛
- ۵) Knox, P. Pinch, S. (۲۰۰۶) Urban Social Geography, Edinburgh: Pearson Prentice Hall.
- ۶) Witherick, M.E. Ross, S. Small, J. (۱۹۹۰) A Dictionary of Geography, London: Edward Arnold.

دروس پیش نیاز: —	نوع واحد: نظری	تعداد واحد ۲	عنوان درس: ساختارها و کارکردهای محیط شهری
آموزش تکمیلی عملی ☐ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐			Structures and functions of urban environment تعداد ساعت ۳۲
اهداف: هدف آموزشی: تحلیل محیط طبیعی و ساختارها و کارکردهای آن هدف رفتاری: ارائه یک تحلیل و ارزیابی از ساختارها و کارکردهای محیط طبیعی			
سر فصل‌ها: ساختار و گونه شناسی محیط طبیعی شهر (اجزاء، روابط، فرایندها) کاربردها و کارکردهای سیستم محیطی در جغرافیا و برنامه ریزی شهری نوع و سطح مطالعات و برنامه ریزی محیطی برای شهر مدل‌های مطالعه و تدوین وضعیت محیطی شهر (SOE) ابعاد، الزامات و شاخص‌های پایداری محیطی شهر روش‌های همساز سازی برنامه ریزی و محیط شهری؛ برنامه ریزی زیست محیطی شهری (EOP) برنامه ریزی توسعه یکپارچه شهری (IDP) بودجه زیست محیطی (EB) ارزیابی راهبردی زیست محیطی (SEA) مطالعه توان محیطی شهر کاربرد توان محیطی در برنامه ریزی فضایی شهر ارزیابی راهبردی محیطی شهر (SEA)			

- ۱) آر، یو کوک و جی سی دور کمپ (۱۳۷۷)، ژنو مورفولوژی و مدیریت محیط، ترجمه شاپور گودرزی نژاد، جلد اول و دوم، انتشارات سمت چاپ اول.
- ۲) اصغری مقدم، محمد رضا (۱۳۷۸)، جغرافیای طبیعی شهر (ژنو مورفولوژی)، انتشارات سمت چاپ اول.
- ۳) بهرام سلطانی، کامبیز (۱۳۸۷) مجموعه روش‌های شهر سازی، محیط زیست، جلد اول و جلد دوم، انتشارات مرکز مطالعات و تحقیقات شهر سازی و معماری ایران.
- ۴) توسلی، محمود (۱۳۵۳)، ساخت شهر و معماری در اقلیم گرم و خشک ایران، انتشارات دانشگاه تهران چاپ اول.
- ۵) رجایی، عبدالحمید (۱۳۸۲)، کار برد جغرافیای طبیعی در برنامه ریزی شهری و روستایی، انتشارات سمت، چاپ اول.
- ۶) رهنمایی، محمد تقی (۱۳۸۷)، مجموعه مباحث و روش‌های شهر سازی: جغرافیا، انتشارات مرکز مطالعات و تحقیقات شهر سازی و معماری ایران، چاپ چهارم.
- ۷) رهنمایی، محمد تقی (۱۳۷۰)، توان‌های محیطی ایران، انتشارات مرکز مطالعات و تحقیقات شهر سازی و معماری ایران، چاپ چهارم.
- ۸) شاه حسینی، پروانه و رهنمایی، محمد تقی، (۱۳۸۹)، شهر شناسی تطبیقی ایران با تاکید بر استان‌های مازندران و هرمزگان، انتشارات سمت چاپ اول.
- ۹) کسمایی، مرتضی (۱۳۷۲)، پهنه بندی اقلیمی ایران، انتشارات مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن، چاپ اول.
- ۱۰) کهیل، مایکل (۱۳۸۷)، محیط زیست و سیاست اجتماعی، ترجمه حسین حاتمی نژاد و سهراب امیریان، انتشارات مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران.
- ۱۱) ماتلاک، ل. جان (۱۳۷۹)، آشنایی با طراحی محیط و منظر: جلد اول، ترجمه معاونت آموزش و پژوهش سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهر تهران، انتشارات سازمان پارک‌ها و فضای سبز تهران، چاپ اول.
- ۱۲) مخدوم، مجید (۱۳۷۲)، شالوده آمایش سرزمین، انتشارات مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، چاپ اول.
- ۱۳) میلر، تی. جی. (۱۳۷۱)، زیستن در محیط زیست ترجمه مجید مخدوم، انتشارات مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، چاپ اول.
- ۱۴) مقیمی، ابراهیم (۱۳۸۵)، ژنو مورفولوژی شهری، انتشارات مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، چاپ اول.

۱۵) Edward G. Rendell, Governor Kathleen A. McGinty, Secretary (۲۰۰۴);

Environmental management Systems. A Guidebook for Improving Energy and Environmental performance in Local Government Municipal EMS Guide book.

۱۶) Hari Srinivasl and Makiko Yoshiro (۱۹۹۹); Cities, Environmental management

systems

- ۱۷) International Association for impact Assessment (۲۰۰۱); Strategic ENVIRONMENTAL.
- ۱۸) Assessment (SEA) current practices, future demands and capacity –building needs.
- ۱۹) Maria Rosario partidario, Brendan F.D Barrett (۲۰۰۶); Strategic Environmental Assessment (SEA): A Tool for Mainstreaming Environmental Sustainability into Development planning. CSD ۱۴ Larning Centre United Nations, New York, ۲nd May ۲۰۰۶.
- ۲۰) Paulo Sandroni, Ciro Biderman (۲۰۰۷); Evaluation of some Impacts of Large – Scale Urban Interventions on Construction Density, Population, Gentrification, Real Estate Prices and Taxes:the Case of the Farie Lima Urban Operation in Sao Paulo. WB Urban Research Symposium Washington D.C.۲۰۰۷
- ۲۱) Richard S. Levine, Mishael Hughes, Casey Ryan Mather (۲۰۰۶), A Scientific Design Process for Generating Sustainable Cities in China.
- ۲۲) Sadler, B. and R. Verheem. (۱۹۹۶); Strategic Environmental Assessment: Status, Challenges and Future Directions, Publication No.۵۳, Ministry of Housing, Spatial and the Enviroment, Den Haag. The Netherlands.
- ۲۳) Tetsuo Kidokoro, Nguyen Truc Anh, Tran Mia Anh (۲۰۰۷); IMPOVING SPATIAL PLANNING SYSTEMS AND DEVELOPMENT CONTROL MECHANISMS TOWARDS SUSTAINABLE URBAN DEVELOPMENT IN ASIAN CITIES. WB Urban research Symposium Washington D.C.
- ۲۴) UNITED NATIONS HUMAN SETTLEMENTS PROGRAMME (۲۰۰۴); Urban indicators guidelines Monitoring the Habitat Agenda and the Millennium Development Goals.
- ۲۵) World Bank (۲۰۰۵); Integrating Environmental Considerations in policy Formulation.

عنوان درس:	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	درس پیش نیاز: -----
سازمان یابی فضایی شهری	تعداد ساعت	آموزش تکمیلی عملی ☐ سفر علمی ☐	
Spatial organization of cities	۳۲	آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐	

هدف آموزشی: آشنایی با انواع بازیگران در مدیریت و اداره و برنامه ریزی شهرها و آشنایی با شاخص‌های سنجش اداره کار آمد شهری از جمله: مشارکت، پاسخگویی، شفافیت، مسئولیت پذیری، برابری و همه شمولی، حاکمیت قانون، اجماع گرایی، کارآمدی و اثر بخشی. آشنایی با زمینه‌های فلسفی و تئوریک شکل گیری مفاهیم برنامه ریزی و سازمان یابی فضایی شهری، آشنایی با الگوهای برنامه ریزی فضایی شهری و روش شناسی‌های کاربردی آن.

هدف رفتاری: آشنایی با الگوی نوین مدیریت و حقوق و مسئولیت هر کدام از ذینفعان در رویکرد توسعه پایداری شهری. از دانشجویان انتظار می رود پس از اتمام این دوره بتوانند تفاوت‌های ماهیتی و شکلی، بین الگوهای نظریه ای و مصادیق مختلف مترتب بر الگوهای برنامه ریزی سازمان یابی فضایی شهری را شناسایی، دسته بندی و تحلیل نمایند.

سرفصل‌ها:

زمینه‌های مفهومی پیدایش مفاهیم فضا، سازمان یابی فضایی و بازسازماندهی فضایی شهری

عوامل سنتی موثر بر دگرگونی و سازمان یابی فضایی شهری (زمینه‌ها و گرایش‌های تاریخی)

تفاوت سیستم‌های برنامه ریزی موثر بر سازمان یابی فضایی شهری

تئوری‌های تحلیلی جدید و پارادایم‌های نوین تغییر مفهومی و تبیینی سازمان یابی فضایی شهری

تجارت و مصادیق عینی از الگوهای مختلف برنامه ریزی و سازمان یابی فضایی شهری (الگوهای توسعه فضایی شهری در جهان پیشرفته - در حال توسعه و توسعه نیافته)

تأثیرات بازار، تکنولوژی‌های نوین، جهانی شدن، محلی گرایی، جامعه شبکه ای، توسعه پایدار، توسعه درون زای شهری، مدیریت قدرت و الگوهای حکمروایی بر الگوهای برنامه ریزی و سازمان یابی فضایی شهری

الگوها و مدل‌های رشد شهری (الگوهای فشرده و یا پراکنده روی سیستم‌های حمل و نقل، الگوهای مصرف زمین و...) موثر بر سازمان یابی فضایی شهری

روندهای دگرگونی و بازسازمان یابی فضایی شهری متر از روندهای منطقه ای - ملی و جهانی

منابع اصلی:

- (۱) احمدی پور، زهرا و دیگران (۱۳۹۰). سازماندهی سیاسی فضا، تهران: سازمان جغرافیایی ن. م.
- (۲) اخوندی، احمدی، اسدی، ایرج، بصیرت، میثم (۱۳۸۷)، آسیب شناسی مدل اداره امور شهر در ایران، مجله پژوهش‌های جغرافیایی، شماره ۶۳
- (۳) اسدی، ایرج (۱۳۸۳)، راهبرد منطقه گرایی در حکمروایی مناطق کلانشهر، فصلنامه مدیریت شهری، سال پنجم، شماره ۱۷.
- (۴) باب ایوانس، مارکو جوز، سوزان ساندیک (۱۳۹۰) ترجمه غلامرضا کاظمیان و خدر فرخ کرده، انتشارات پرهام نفش، ۱۳۹۰.
- (۵) حاجی پور، خلیل (۱۳۸۵)، برنامه‌ریزی محله- مینا- رهیافتگی کار آمد در ایجاد مدیریت شهری پایدار، نشریه هنرهای زیبا، شماره ۲۶.
- (۶) خدر فرجی راد و غلامرضا کاظمیان، (۱۳۹۱) توسعه محلی و منطقه ای از منظر رویکرد نهادی، انتشارات جهاد دانشگاهی.
- ۷) Alex Anas, Richard Arnott and Kenneth A.Small, ۱۹۹۸. "Urban Spatial Structure", Journal of Economic Literature, Vol. ۳۶, No. ۳ (Sep.), PP. ۱۴۲۶-۱۴۶۴.
- ۸) Cadwallader, Martin T, ۱۹۹۶ "Urban geography: An analytical approach", Prentice Hall (Upper Saddle River, N. J).
- ۹) City Matters: Competitiveness, Cohesion and urban governance, Martin Boddy and Michael Parkinson, ۲۰۰۴.
- ۱۰) Clarke, M., A. G. Wilson, ۲۰۰۶, THE DYNAMICS OF URBAN SPATIAL STRUCTURE: PROGRESS AND PROBLEMS, Journal of Regional Science, Volume ۲۳, Issue ۱, pages ۱-۱۸, February ۱۹۸۳.
- ۱۱) J F Brotchie and et al, ۱۹۹۱, "Cities of the ۲۱ st Century: new technologies and spatial systems" , Melbourne, Australia: Longman Cheshire ; New York: Halsted press./
- ۱۲) Metropolitan Governance: Capacity, democracy and the dynamics of place, Thomas Poguntke, Daniel Kubler, Routledge, ۲۰۰۵.
- ۱۳) Michael Hausm Hubert Heinelt and Murray Stewart, Urban Governance and Democracy, Routledge, ۲۰۰۵.

عنوان درس:	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: -----
مدیریت یکپارچه فضایی شهری	تعداد ساعت	آموزش تکمیلی عملی ☐ سفر علمی ☐	
Integrated urban spatial management	۳۲	آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐	

هدف رفتاری: دانشجو پس از گذراندن این درس، انواع شیوه‌های مدیریت شهر به ویژه الگوی مدیریت یکپارچه و واحد فضایی و همچنین رویکرد جدید مدیریتی یعنی حکمروایی شهری را فرا خواهد گرفت و با توانایی حضور در سازمانهای مدیریتی بالاخص سازمانهای مدیریت شهری به ایفای نقش خواهد پرداخت.

هدف آموزشی: آشنا کردن دانشجویان مقطع دکتری با روشها و رویکردهای مختلف در زمینه مدیریت شهرها، فراگیری بنیانهای تئوریک مدیریت مناطق کلانشهری، شیوه‌های حل مسائل و چالش‌های اداری و اجرایی سازمانها و دستگاههای مدیریتی، چگونگی کاربست رویکرد جدید مدیریتی (حکمروایی خوب شهری) در شهرهای ایران.

سر فصل‌ها:

طرح مسئله- چالش‌های مدیریت شهری با تأکید بر ایران شامل:

الف- نیروهای پیش ران (Driving Forces) درونی و دگرگون ساز شهر (جمعیت ، اقتصاد، فناوری)

ب- نیروهای پیش ران برون دگرگون ساز شهر (جهانی شدن در ابعاد اقتصادی ، فرهنگی و سیاسی)

پ-نا پایداری محیط زیست و منابع طبیعی در شرایط کنونی و در چشم انداز آتی

ت-پیشی گرفتن رشد بر توسعه شهر و صنعت کنترل و هدایت مدیریت شهری

ث-تفرق اداری - سیاسی و مدیریت شهر (همپوشی، تداخل، ناهماهنگی و رقابت)

تعاریف و مفاهیم - شامل:

الف-مدیریت شهری (urban Management)

ب- حکمروایی شهری (urban Governance)

پ-حکومت شهری (urban Government)

ت- مدیریت یکپارچه فضایی (Institutionalism)

نظریه‌های پایه برای مدیریت شهری- شامل:

الف- انتخاب عمومی (Public choice)

ب- نظریه رژیم (Regim Theory)
پ- حوزه عمومی (public Domain)
ت- بینش و اصول اسلامی در مدیریت
ث- نهاد گرایی (Institutionalism)

رویکردهای مدیریت شهری - شامل:

الف- حرفه / مدیریت گرایی (Professionalism/managerialism)

ب- سرمایه / شرکت گرایی (Corporatism)

پ- اجتماع / مشارکت گرایی (participatory management)

حکروایی شهری - شامل:

الف- تغییر زمینه وسایل مدیریت شهری

ب- ضرورت بسیج منابع نوین و مشارکت تمامی کنشگران توسعه

پ- منطق حکمروایی شهری

ت- شاخص‌های حکمروایی شایسته (Good Governance)

ث- باز دارنده‌های بر پایایی حکمروایی شایسته

مدیریت یکپارچه فضایی برای شهر - شامل:

الف- ضرورت یکپارچگی مدیریت شهری

ب- الزامات یکپارچگی مدیریت شهری

پ- نظام مدیریت یکپارچه فضایی کشور (از مقیاس محله، ناحیه، شهر)

ت- اصل مدیریت مستقل هر واحد (Subsidiarity) در ضمن وحدت

ث- توسعه پایدار شهر در گرو یکپارچگی مدیریت و حکمروایی شایسته

منابع اصلی:

(۱) آخوندی، احمدی، اسدی، ایرج، بصیرت، میثم (۱۳۸۷)، آسیب شناسی مدل اداره امور شهر در ایران،

مجله پژوهش‌های جغرافیایی، شماره ۶۳.

۲) اسدی، ایرج (۱۳۸۳)، راهبرد منطقه گرایی در حکمروایی مناطق کلانشهر، فصلنامه مدیریت شهری، سال

پنجم، شماره ۱۷.

۳) برگ پور، ناصر و ایرج اسدی، (۱۳۸۸)، مدیریت و حکمروایی شهری، انتشارات دانشگاه هنر.

- ۴) Martin Boddy and Michael Parkinson, ۲۰۰۴. City Matters: Competitiveness, Cohesion and urban governance,
- ۵) Michael Hausm Hubert Heinelt and Murray Stewart, Urban Governance and Democracy, Routledge, ۲۰۰۵.
- ۶) Participatory Urban Governance, Edgar Pieterse, UNCHS, ۲۰۰۰.
- ۷) The Globa Campaign on Urban Governance, UN-HABITAT, ۲۰۰۲.
- ۸) Thomas Poguntke, Daniel Kubler, Metroplitan Governance: Capacity, democracy and the dynamics of place, Routledge, ۲۰۰۵.
- ۹) Urban governance and minorities, Herrington J. Bryce, Snippet , ۱۹۷۶.
- ۱۰) Urban governance and Participatory development, United Nations, ۲۰۰۰.
- ۱۱) Urban Governance: Voice and Poverty in Developing World, Nick Devas, ۲۰۰۴.

